

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljalstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2112.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Notranji sovražnik.

Bilo je svojstvo JNS, da je sebe proglasila za edino državotvorno, tistega pa, ki ni trobil v njen rog, obenem za protidržavnega. Šla je ta stranka tako daleč, da je vsako težnjo slovenskega in hrvatskega ljudstva po resnični decentralizaciji in učinkoviti samoupravi žigosala in ovajala kot separatizem (kot razkol države). Sedanji vladi gre med drugim tudi ta zasluga, da je tej strankarsko-politični hudobnosti, ki je ogrožala mir v državi in slogo državljanov, napravila konec. Streljenja za pravilno ureditev države, ki bi zadovoljevala tudi Slovence in Hrvate, nikakor niso protidržavna. Notranji minister dr. Korošec je v proračunski razpravi v narodni skupščini poudaril z oziranjem na Hrvate: »Naša naloga je, da pridobimo njih zaupanje, njih ljubezen. Najboljša pot za to je popolna enakopravnost.«

Pač pa je dr. Korošec v svojem govoru pokazal na dva sovražnika, ki sta državi in njenemu redu enako nevarna: pofizem in komunizem. Pof (Patriotična omladinska fronta) je fašistična organizacija, ki hoče z nasiljem uveljaviti svoja takozvana integralno (celotno) jugoslovanska načela ter vpeljati na razvalinah demokracije in samouprave diktaturo majhne skupine ljudi, ki med ljudstvom nimajo zaslombe. Kakšne vrste ljudje so to in kakšna so njihova sredstva, je dokazal atentat Arnautoviča v parlamentu. Ni to dejanje nerazsodnega človeka, saj je bil vendar Arnautovič učitelj, šolski nadzornik in sokolski prosvetar, marveč zarota ljudi, ki so si postavili določen cilj po fa-

šistovskem vzorcu ter tudi določili sredstva za njegovo doseg.

O komunizmu kot nevarnem notranjem sovražniku je dr. Korošec to-le poudaril: »Znatno se je okrepila komunistična akcija v preteklem letu. Navodila so prišla iz inozemstva. Lahko mirno rečemo, da je vse leto 1935 preteklo v znamenju velike komunistične dejavnosti. Razume se, da so bili podrejeni potrebni koraki za pobijanje te dejavnosti ter so oblasti mogle v tem pogledu beležiti lepe uspehe. Ministrstvo je še vedno mnenja, da je treba protikomunistično borbo nadaljevati, opirajoč se na zakonske odredbe in na izkušnje, a vse to s ciljem, da bi se dosegli kar najboljše uspehi v iztrebljenju komunistične propagande. Meni se zdi nepotrebno in popolnoma odveč, da bi pred tem visokim forumom razlagal in opozarjal na to vsestransko nevarnost. Vsakdo mi bo priznal, da se je proti tej nevarnosti treba boriti. Napak pa bi bilo, če bi pomislil, da se tak nasprotnik lahko premaga samo s policijo, z zaporom, z obsodbami. Policijska sablja, sodni zapori, to so samo trenutni in kratkoročni ukrepi. Idejo je treba postaviti proti ideji! V službo te velike ideje se morata postaviti Cerkev in šola, se morajo postaviti politične stranke, kulturna in socialna društva ter gospodarske organizacije ter celokupno njihovo članstvo. Mora se dvigati val za valom, da zajame ves narod. Vsaka nemarnost in vsaka popustljivost bi brez dvoma prinesla našemu narodu le veliko škodo. Vsi, ki ljubijo svobodo in demokracijo, so povabljeni, da se borijo proti veliki nevarnosti komunizma.«

Vlada dobila velevažna pooblastila.

Parlamentarna opozicija je skušala dolgo časa s hrupno obstrukcijo in naposled s poskusom atentata na predsednika vlade preprečiti sprejetje državnega proračuna. Ko se ji ni posrečilo ne eno ne drugo, je bojkotirala seje narodne skupščine, ki je mogla stvarno, mirno in resno prestresti državni proračun. Po končani razpravi je bil proračun na seji 11. marca s 185 glasovi proti 1 glasu sprejet s finančnim zakonom vred in z vsemi predlogi vlade. Med pooblastili, ki jih je vlada dobila od parlamenta, so tudi naslednja:

1. Kmetijska zbornica. V tem oziru je dobil kmetijski minister to-le pooblastilo: »Pooblašča se kmetijski minister, da more v soglasju z ministrskim svetom predpisati uredbo o ustanavljanju organizacij,

delokrogu, pravicah, dolžnostih kmetijskih zbornic kot uradnih zastopnikov interesentov poljedelcev. Posamezne zbornice se bodo ustanovljale z odlokom bana po zaslišanju banskega sveta.«

2. Učne knjige. Prosvetni minister ima v finančnem zakonu pooblastilo, da lahko sporazumno z ministrskim svetom z uredbo z zakonsko močjo spremeni zakon o učbenikih za narodne, meščanske, učiteljske in srednje šole z dne 27. septembra 1929.

3. Sprememba občin in okrajnih glavarstev. Notranji minister je dobil pooblastilo, da sme v roku 6 mesecev izvršiti prekomasacijo občin, njihovo združitev in razdružitev ter jim določiti njihov sedež. Osnujejo se lahko občine, ki bodo

imele manj kakor 3000 prebivalcev. Enako sme notranji minister na novo določiti meje okrajev v okviru banovin.

4. Politični zakoni. Vlada je dobila od narodne skupščine pooblastilo, da brez sodelovanja skupščinskih odborov izda politične zakone, to je zakon o tisku, o zborovanjih in shodih in zakon o volitvah narodnih poslancev.

5. Obmejna posestva in inozemci. Minister pravde se pooblašča, da lahko v sporazumu z notranjim, vojnim in kmetijskim ministrom izda uredbo z zakonsko močjo za posamezna obmejna področja okrožnih sodišč, s katero se bo omejila v obmejnih krajih odtujitev nepremičnin. Podaniki tujih držav morejo v pasu 50 km od državne meje, odnosno od morske obali postati lastniki nepremičnin le s posebnim dovoljenjem. Tudi za začasno izkoriščanje nepremičnin v tem pasu morajo inozemski državljani imeti posebno dovoljenje.

6. Potrebe šol. Dolžnost plačevanja vseh stvarnih potreb za vzdrževanje osnovnih šol ter za stanarine učiteljem se prenese od pristojnih podeželskih šolskih občin na banovine. O tem se bo še izdala posebna uredba.

7. Druga važna pooblastila. a) Kmetijski minister je pooblaščen ter mu je tudi dovoljen tozadeven kredit za zgradbo veterinarsko-bakteriološkega zavoda v Ljubljani. b) Trgovinski minister ima pooblastilo za ustanovitev ženske šole za ročna dela na srednji tehnični šoli v Ljubljani. c) Minister za socialno politiko in narodno zdravje se pooblašča, da najme posojilo za dozidavo in prezidavo nekaterih bolnišnic, med katerimi sta tudi splošna bolnišnica v Ljubljani in zgraditev ženskega oddelka v umobolnici na Studencu. V to svrhu je določen kredit 5 milijonov Din. Nadalje se ta minister pooblašča, da predpiše razširitev pokojninskega zavarovanja za zasebne nameščence za vso državo; da lahko predpiše izvedbo zavarovanja delavcev za primer onemoglosti, starosti in smrti; da lahko izda uredbo o najnižjih delavskih plačah, o tozadevnih sporih in o prisilnih delavskih organizacijah, ki bi bile glede na ugotovitev delavske mezde potrebne. d) Poštni minister ima pooblastilo za kredite za postavitve telefonskega kabla Beograd-Maribor-avstrijska meja. e) Finančni minister se pooblašča, da menja čl. 62 taksnega zakona v smislu prošnje gostilničarskih zadrug, tako, da se za točenje vina od 1. aprila 1936 dalje takse znatno znižajo. e) Prometni minister ima med pooblastili tudi to pooblastilo, da izgradi nove proge ter si za to oskrbi potrebne kredite. Med temi je zgraditev normalnotirne železniške proge Crnomelj—Vrbovsko, ki se bo začela graditi že v letu 1934-37.